

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1962

BRNO 1963

Feststellungsgrabung auf der Siedlung und dem Gräberfeld der Velaticer Kultur in Lovčičky, Bez. Vyškov.

Im Jahre 1962 ist in Lovčičky, Bez. Vyškov, in der Flur "Žleby" eine Feststellungsgrabung auf der Siedlung der Velaticer Kultur durchgeführt worden. Auf diese Lokalität wurde das Archäologische Institut der ČSAV bereits im Jahre 1956 bei Terrainforschungen aufmerksam gemacht, als nach einer Tiefackerung Gruben mit einer grösseren Menge an Scherbenmaterial erschienen. Aufgabe war es festzustellen, ob diese Lokalität für eine ausgedehntere systematische Grabung günstig sein wird.

Bei der Grabung, die leider im Jahre 1962 am Rand der Siedlung geführt werden musste, wurde ein Komplex unregelmässiger Gruben erfasst, die wahrscheinlich zur Lössgewinnung für die Erzeugung der Keramik oder zu Bauzwecken dienten. Die sich gegenseitig berührenden und überdeckenden Gruben hatten grösstenteils einen ovalen Grundriss von verschiedenen Ausmassen. Ihre Ausfüllung enthielt eine grössere Menge keramischen Scherbenmaterials, Bruchstücke von Tierknochen, Wänden und Feuerherden, das Geweihbruchstück eines Zaumes, eine beinerne Ahle, eine bronzene Nadel und das Bruchstück eines bronzenen Armringes. Auf der freien Fläche zwischen den Gruben fanden wir zwar sieben Pfostengrübchen, die jedoch vorläufig keine Möglichkeit einer Grundrisskonstruktion irgendeines Objektes gewähren. Für die Grabung im Jahre 1963 ist eine grössere Flächenabdeckung im mittleren Teil der Siedlung geplant.

Gleichzeitig wurde auch in der Flur "Obecňáčky" ca 300-400m von der angeführten Siedlung entfernt eine kleinere Feststellungsgrabung auf einem Gräberfeld durchgeführt /einige Gefässe sind hier bei der Lehmförderung bereits vor dem zweiten Weltkrieg gefunden worden/. In zwei Sonden fanden wir auf einer Fläche von 78 m², sechs Brandgräber, von welchen zwei der Velaticer-, eines der Podoler- und drei der Schlesischen - Kultur angehören. In einem "Schlesischen" Grab lagen zwischen verbrannten Knochen in einer Urne, auch bronzene Gegenstände: ein Armring, Halsring und das Bruchstück eines weiteren sowie Ohrringe. Die älteren Gräber befanden sich in östlicher, die jüngeren in westlicher Richtung; hier wird es vielleicht möglich sein, die horizontale Stratigraphie anzuwenden.

Durch eine parallele Grabung der Siedlung und des Gräberfeldes wird es möglich sein, die gegenseitigen Beziehungen beider gleichzeitigen Objekte zu verfolgen und so wichtige Unterlagen für eine komplexe historische Bewertung zu gewinnen.

Další výzkumná sezona na pohřebišti velaticko-podolské kultury v Oblekovicích u

Znojma.

Jiří Říhový

V červenci 1962 pokračoval Archeologický ústav ČSAV v Brně v záchraňovacím

výzkumu velaticko-podolského žárového pohřebiště v Oblekovicích u Znojma odkryvem dalších 160 m². V osmi sondách se našlo 18 žárových hrobů, takže jejich celkový počet se zvýšil na 96. Prozkoumané hroby byly - podobně jako v minulých letech - rozmístěny nepravidelně ve větších skupinách. Nic nenavštěvovalo zatím tomu, že bychom se pohybovali na okraji pohřebiště. Podle předpokladu zjištěného již v minulých letech, jsme v této jižní části pohřebiště nacházeli výlučně hroby starší, zařazené do velatické kultury stupně HA. K nejstarším patří nesporně popelnice z žárového hrobu 96, jejíž široké a nízké hrlo spolu s širokým vodorovným hraněním horní části břicha upomíná na starší lednický horizont velatické kultury, mající ještě úzké vztahy ke stupni BD. Tím se časové rozpětí mezi nejstaršími a nejmladšími hroby zvětšilo od rozhraní BD a HA až k počátku HB.

Die weitere Grabungssaison auf dem Gräberfeld der Velaticer-Podoler Kultur in Oblekovice bei Znojmo.

Im Jahre 1962 setzte das Archäologische Institut der ČSAV in Brno mit der Rettungsgrabung des Velaticer-Podoler Brandgräberfeldes in Oblekovice bei Znojmo fort, wobei weitere 18 Brandgräber gewonnen wurden und ihre Gesamtzahl dadurch auf 96 anstieg. Ähnlich wie in den vergangenen Jahren waren die Gräber unregelmässig in grösseren Gruppen angeordnet. Nach Voraussetzung fanden wir in diesem südlichen Teil des Gräberfeldes ausschliesslich ältere Gräber, die in die Velaticer Kultur der Stufe HA eingereiht werden. Zu den ältesten gehört zweifellos die Urne aus dem Brandgrab 96, deren breiter und niederer Hals gemeinsam mit einer breiten waagrechten Kantung im oberen Teil des Bauches an den älteren Lednicer /Eisgrub/ Horizont der Velaticer Kultur erinnert, der noch enge Beziehungen zur Stufe BD besitzt. Dadurch wird die Zeitspanne zwischen den ältesten und jüngsten Gräbern von der Wende BD und HA zum Beginn HB erweitert.

- - -

Nález ze sídliště velatické kultury v Rajhradě.

Ivan Peškař

Ke starším nálezům z období velatické kultury, nalezeným za neznámých okolností na katastru obce Rajhradu, okr. Brno-venkov, již v r. 1889,^{1/} přibyl v padesátých letech našeho století další materiál ze zachraňovacích výzkumů na sídlišti, ležícím v obecní části zvané Matlaška.^{2/} V létě r. 1962 byla kopána ve Vrázově ulici na Matlašce, asi 120 m severně od domu č. 519, jehož základy byl v r. 1957 rozrušen objekt velatické kultury, kanalizační přípojka k domu č. 431. Průkopem byla proříznuta jáma, z níž byly vyhozeny zlomky keramiky velatické kultury a zvířecí kosti. Nejvýraznější ze zachráněných předmětů je velká část bezuchého osudí s hladkým šedým povrchem, zdobeným na spodní části nádobí svislými svazky hřebenem provedených rýh. Jiné tvary jsou zastoupeny jen dvěma svislými prstovanými střepy světle hnědé barvy. Skrovný nálezový soubor je doplněn zlomkem dobře vypáleného, na povrchu ohlazeného závaží patrně ve tvaru čtyřbokého jehlanu.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1962.

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sady osvobození 19/23.
Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Roulík.
Redaktoři: PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.
Překlady: R. Tichý, C. Sc. a E. Tichá.
Kresby: J. Jaša.
Na titulní stránce: Záchytná ploténka ostruhy ze slovanského
kostrového hrobu v Mikulčicích.
Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.

